

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Huis van de stad, Generaal Spoorlaan 2
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Raadsinformatiebrief nieuwkomers

datum 6 februari 2024
bijlage(n)

1. Inleiding

In deze eerste raadsinformatiebrief nieuwkomers van 2024 informeren wij u over de ontwikkelingen en gebeurtenissen met betrekking tot Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders sinds de vorige informatiebrief van 11 oktober 2023. Ook informeren wij u in deze raadsinformatiebrief over de recent aangenomen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) die per 1 februari 2024 inwerking is getreden.

2. Kern informatie

1. Opvang Oekraïense ontheemden

Per 1 februari 2024 is de landelijke opvangopgave verhoogd van 90.000 naar 97.000 plekken. Rijswijk heeft daarmee een inspanningsverplichting van 186 plekken. Met een stabiel aanbod van 272 plekken (waarvan 231 bezet) voldoet Rijswijk ruim aan de opgave. Oekraïense ontheemden worden in afwachting van de oplevering van de tweede fase flexwonen opgevangen in twee hotels in Rijswijk.

Tijdelijke wet Opvang ontheemden Oekraïne

De behandeling van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne door de Tweede Kamer is uitgesteld tot 12 februari 2024. Onder deze tijdelijke wet wordt de opvang van Oekraïense ontheemden niet meer uitsluitend als een crisis- en veiligheidsvraagstuk benaderd, maar als een tijdelijke taak van gemeenten. De wet introduceert geen aanvullende of andere taken of bevoegdheden ten opzichte van het huidige, tijdelijke noodwettelijke kader. Wel wordt de verantwoordelijkheid van deze opvangtaak overgedragen van de burgemeester aan het college van burgemeester en wethouders.

Bekostigingsregeling opvang Oekraïne

Voor de opvang van Oekraïense ontheemden in de gemeentelijke opvang ontvangt de gemeente een vast bedrag per gerealiseerde opvangplek. Tot 15 oktober 2022 ontvingen gemeenten € 100 per plek per dag. Dit normbedrag werd verlaagd naar € 83 en is per 1 januari 2024, nadat de gemiddelde kosten voor opvang in Nederland in beeld waren gebracht, verder verlaagd naar € 61. Dit bedrag is voor Rijswijk niet toereikend om de hotelopvang te bekostigen. Daarom zullen wij vanaf 2024 gebruik maken van de mogelijkheid om te declareren op basis van de werkelijke kosten. Deze systematiek levert wel meer administratieve lasten op en maakt het lastiger om de inkomsten goed te ramen, omdat de werkelijke kosten pas na afloop van het jaar gedeclareerd kunnen worden, terwijl het normbedrag als voorschot kan worden overgemaakt. In de halfjaarrapportages zullen wij u hierover verder informeren.

Uitspraak Raad van State derdelanders

Op 4 maart 2024 eindigt de tijdelijke bescherming voor Oekraïense ontheemden zonder de Oekraïense nationaliteit die met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne verbleven (derdelanders). De Raad van State heeft geoordeeld dat zij Nederland daarna binnen 28 dagen (uiterlijk 2 april 2024) moeten verlaten. Hoewel er volgens de IND 11 derdelanders in Rijswijk staan ingeschreven, verblijven er in de praktijk op dit moment nog twee derdelanders in de gemeentelijke opvang en waarschijnlijk een in particuliere opvang. De gemeente zal deze mensen faciliteren bij vrijwillig vertrek en de opvang en ondersteuning beëindigen. Hierbij maken we gebruik van de door het Rijk beschikbaar gestelde handreiking en de ondersteuning van Vluchtelingenwerk Nederland.

2. Huisvesting statushouders

Taakstelling 2023-2024

De Rijswijkse taakstelling voor het huisvesten van statushouders was voor de tweede helft van 2023 vastgesteld op 88. Deze taakstelling werd later verlaagd naar 57. Omdat Rijswijk de oorspronkelijke taakstelling al zou realiseren, vooral dankzij de huisvesting op het Hof van Elsenburg, zijn we 2023 met een plus van 41 personen geëindigd en kwam de taakstelling voor de eerste helft van 2024 daardoor uit op 20 in plaats van 61. Hiervan moeten we momenteel nog 17 statushouders huisvesten.

Vanuit het Hof van Elsenburg zijn inmiddels 9 gezinnen doorgestroomd naar reguliere woonruimte. Het komende jaar verhuizen de meeste gezinnen op deze flexwoonlocatie ook naar andere woningen. Zo'n 25 alleenstaanden en 8 koppels zullen in 2025 verhuizen naar fase 2 van het flexwonen aan de Bordewijkstraat/Verrijn Stuartlaan. Daar krijgen zij van de eigenaar een vast huurcontract aangeboden, zodat zij niet meer gedwongen hoeven te verhuizen.

Om de nieuwe bewoners van fase 2 flexwonen te informeren over hun toekomstige woonlocatie zal binnenkort een informatiebijeenkomst worden gehouden voor de bewoners van het Hof van Elsenburg in het gebouw aan de Bordewijkstraat/Verrijn Stuartlaan. Daar krijgen zij een impressie van het toekomstige woongebouw te zien en kunnen zij vragen stellen aan de eigenaar/verhuurder, woningcorporaties en gemeente.

Aankondiging hotelopvang statushouders

In december kondigden de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en het COA aan dat zij, ter ontlasting van de opvanglocatie in Ter Apel, statushouders tijdelijk zouden onderbrengen in hotels. Het ging daarbij om statushouders die op korte termijn vanuit een asielzoekerscentrum naar een woning konden verhuizen en voor de tussenliggende periode hotelopvang in de toegewezen gemeente krijgen. Hoewel ook voor Rijswijk aangekondigd werd dat er in het Plaza Best Western meerdere statushouders zouden worden ondergebracht, is er uiteindelijk geen statushouder naar het hotel gebracht.

3. Asielopvang

Spreidingswet

Uiterlijk 1 november 2024 moeten alle provincies en gemeenten het eens zijn over de verdeling van 96.000 asielopvangplekken, die op 31 januari 2024 aan de provincies zijn toebedeeld. Dit is het gevolg van de Spreidingswet die per 1 februari 2024 in werking is getreden. Met deze wet wil het Rijk komen tot voldoende duurzame opvangplekken in Nederland, een evenwichtige verdeling van opvangplekken te realiseren en daarmee de druk op de migratieketen te verlichten.

De capaciteitsraming en indicatieve opgave per verdeling zijn op 31 januari 2024 bekend gemaakt. Hierbij is zowel rekening gehouden met het aantal inwoners in de provincie en gemeenten als met een wegingsfactor op basis van economische draagkracht (SES-WOA). De provincie Zuid-Holland krijgt de komende twee jaar de grootste opgave (19.776 plekken). Bestaande plekken die voldoen aan de eisen van duurzaamheid en kwaliteit mogen hierop in mindering worden gebracht.

De indicatieve opgave voor de gemeente Rijswijk bedraagt 306 plekken, waarvan 16 voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. In onderling overleg mag van deze indicatieve opgave worden afgeweken en kunnen taakstellingen (bijvoorbeeld Oekraïne-opvang) ook met elkaar worden uitgeruild, zolang de provinciale taakstelling voor asielopvang maar wordt gehaald.

Aan de Provinciale Regietafels (PRT) worden afspraken gemaakt over de invulling van de opvangopgave. Hier wordt gesproken over de opening, continuering, uitbreiding of sluiting van bestaande voorzieningen. De som van alle locaties moet uiteindelijk optellen tot het realiseren van de provinciale taakstelling. De Commissaris van de Koning brengt uiterlijk 1 november 2024 aan de minister van Justitie en Veiligheid verslag uit van de gemaakte afspraken. Op basis hiervan neemt de minister een verdeelbesluit dat ofwel conform het aangeleverde plan is (wanneer de provincie de taakstelling heeft gerealiseerd) of dat leidt tot het aanwijzen van gemeenten die het tekort aan plekken moeten realiseren. Uiterlijk een half jaar later moeten de opvangplekken daadwerkelijk worden opgeleverd aan het COA. Met de inwerkingtreding van de Spreidingswet is het nu ook mogelijk dat de gemeente zelf zorgdraagt voor de exploitatie van een opvanglocatie (al dan niet met de inzet van andere partijen), zonder dat het COA daarbij betrokken is. Het moet dan nog wel steeds gaan om duurzame opvangplekken die minimaal vijf jaar beschikbaar zijn en voldoen aan de eisen die het COA daaraan stelt.

De reguliere kosten van opvang zijn gedekt volgens de COA-normen die gelden voor het exploiteren van opvanglocaties en kosten de gemeente geen extra geld. Om gemeenten en provincies te stimuleren voldoende plekken te leveren, stelt het Rijk daarnaast aan gemeenten een bedrag ter beschikking voor elke extra opvangplek die een gemeente levert boven de indicatieve opgave. Ook kan een provincie een bonus ontvangen wanneer minimaal 75% van de opgave is gerealiseerd. Deze bedragen zijn door gemeenten en provincie volledig vrij te besteden. Wanneer ten minste 100 duurzame plekken worden ingediend ontvangt een gemeente € 2.000 per extra plek. Tot 100 opvangplekken wordt € 1.000 per extra plek uitgekeerd. Voor opvangplekken van bijzondere aard, zoals een opvanglocatie voor amv'ers, geldt een vaste vergoeding van € 2.000 voor elke plek die boven de indicatieve opgave wordt gerealiseerd.

Na twee jaar start de cyclus opnieuw en neemt de minister rond 1 februari 2026 een nieuw capaciteitsbesluit dat door de provincies vóór 1 november van dat jaar moet zijn verdeeld. Bestaande plekken kunnen dan weer in aanmerking komen voor een financiële bonus, wanneer deze nog steeds voor een periode van vijf jaar of langer beschikbaar zijn.

Wat ons te doen staat

Onder de regie van de provincie Zuid-Holland moeten er binnen de provincie vijf regionale asielopvangplannen worden gemaakt. Vanwege de omvang van de opgave en het grote aantal gemeenten is afstemming aan de PRT niet efficiënt. Gemeenten werken daarom samen in kleiner verband aan vijf Regionale Regietafels (RRT). In het geval van Rijswijk is dat de RRT Haaglanden, waarin naast Rijswijk de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp en Leidschendam-Voorburg participeren.

Om de Commissaris van de Koning goed verslag te kunnen laten uitbrengen aan de minister is uniformiteit in de planvorming en stevige regie vanuit de provincie op de vijf RRT's noodzakelijk. Hiervoor heeft de CvdK op 1 maart aanstaande al een extra PRT ingelast. Ook zal de frequentie van de RRT overleggen in 2024 toenemen.

Uiteindelijk is elke gemeente zelf besluitvormend ten aanzien van het aantal opvangplekken dat wordt aangeboden. De RRT brengt deze in een plan samen, maakt onderlinge uitruil mogelijk en zorgt voor de coördinatie, zodat op tijd een regioplan aan de CvdK kan worden aangeboden. Daarvoor is het erg belangrijk om tijdig te weten te komen hoe gemeenten aankijken tegen de Spreidingswet en de capaciteitsraming, maar ook welke mogelijkheden gemeenten hebben om elkaar op andere wijze te ondersteunen bij de asielopgave. Een opvanglocatie zorgt immers ook voor extra druk op het gemeentelijke sociaal domein en maatschappelijke voorzieningen (o.a. onderwijs, veiligheid, lokale gezondheidszorg, werk). Gemeenten of maatschappelijke partners kunnen elkaar hierbij op onderdelen mogelijk helpen.

Hiervoor stellen wij voor de raadsvergadering van april ter besluitvorming een startnotitie op met een aanpak en planning. In het 3de kwartaal van 2024 wordt u vervolgens ter besluitvorming een raadsvoorstel over opvangplekken in Rijswijk aangeboden.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

- Presentatie Spreidingswet aan gemeenteraad (maart 2024)
- Startnotitie met planning (raadsvergadering 23 april 2024)
- Uitwerking startnotitie (waaronder organiseren sessies met gemeenteraad, inwoners en bedrijven over de visie op asielopvang)
- Besluitvorming uiterlijk september/oktober 2024
- Aanleveren regionaal plan bij Provincie (oktober 2024)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen